

NETWERKZORG: WELKE LESSEN LEREN WE UIT ONDERZOEK?

SYMPOSIUM, BRABANT ACADEMIE 20 APRIL 2023

Tekst Nicole van de Gevel, foto's Bart van Hattem

We kijken terug op een inspirerend symposium van de Brabant Academie dat op 20 april 2023 plaatsvond in het Tiliander in Oisterwijk. Hierin stond het delen van kennis en de lessen die we leren uit onderzoek naar netwerkzorg centraal. De vier organisaties, aangesloten bij de Brabant Academie zijn ieder op hun eigen manier bezig met het vormgeven van netwerkzorg in de ggz. Wat gaat daarbij goed en wat niet goed?

Tijdens dit symposium was er ruimte voor een kritische evaluatie. Ongeveer 150 deelnemers van @GGZ Breburg, @GGZ Oost Brabant (GGZ OB), @GGZ Westelijk-Noord Brabant (GGZ WNB) en @Reinier-vanArkel (RvA) waren aanwezig. Hieronder geven we een impressie van de middag. Een overzicht van waaruit je de presentaties en posters kunt bekijken vind je op onze website: <https://brabantacademie.nl/symposium-netwerkzorg>

Er heerst een prettige, bedrijvige sfeer in de foyer van het Tiliander. Er worden onderzoeksposters opgehangen aan de muur voor de posterpresentatie, later deze middag. Er staan verschillende informatiestands waarin uitleg wordt gegeven over herstel en (familie)- ervaringsdeskundigheid, onderzoek bij Tranzo en het nieuwe systeem van de bibliotheek van de Brabant Academie. De foyer loopt langzaam vol, er staat een lange rij voor de inschrijfbalie. Je merkt dat veel van de deelnemers van GGz Breburg, GGZ Oost Brabant, GGZ Westelijk-Noord Brabant en Reinier van Arkel elkaar al kennen.

Inhoudelijk programma

Anne-Marie Schram (bestuurder GGZ OB) en Els Govers (bestuurder GGZ WNB) trappen het inhoudelijke gedeelte af. Zij zijn blij en trots met een volle zaal met mensen die allemaal iets met onderzoek te maken hebben. Zij lichten het thema van de middag toe: “de kranten en media schrijven steeds vaker over nationale programma’s zoals het integraal zorgakkoord en een toekomstbestendige arbeidsmarkt in de zorg. Bij al deze programma’s is het samenwerken in netwerken een belangrijke pijler. Maar wat zegt wetenschappelijk onderzoek hier eigenlijk over?”

Prof. dr. Hans Kroon **Bouwstenen en dilemma’s bij netwerkzorg**

De eerste spreker is Hans Kroon. Hij is hoogleraar bij de Tilburg School of Social and Behavioral Sciences, programmahoofd Zorg en Participatie bij het Trimbos-Instituut, en mede-auteur van het rapport ‘Ggz uit de knel’.

Kroon begint met te zeggen dat het allemaal zo simpel lijkt maar dat het dat niet is. “Men denkt misschien: We hebben prachtige modellen: laten we het zo gaan doen, dan komt alles op zijn pootjes terecht. Was het maar zo simpel. We zitten in een spagaat en de specialistische ggz is aan het afkalven”, aldus Kroon. Volgens Kroon zit de negatieve beeldvorming in

de media ons in de weg. “Er wordt vooral geschreven over de te lange wachtlijsten. Extreme situaties waarbij van alles is misgegaan rondom een enkele (ex) cliënt of verwarde persoon worden uitvergroot.” In zijn lezing bespreekt hij ook oplossingsrichtingen.

Kroon benoemt dat de ggz doorgaans de oplossing buiten zichzelf zoekt als het niet goed gaat. Hij vindt dat opvallend. “Kijk vooral naar wat we binnen de ggz zelf kunnen doen, in samenhang met ‘buiten.’” Hij presenteert zes bouwstenen met oplossingsrichtingen. Zie hiervoor de bijgevoegde presentatie in het overzicht. De zes bouwstenen worden beschreven in het rapport ‘GGz uit de knel’ (1).

Tot slot: “We kennen veel inspirerende voorbeelden waarvan lang niet altijd duidelijk is of ze ‘evidence based’ zijn. Van resourcegroepen werd onlangs wel een positief effect gemeten op ‘empowerment’. Laten we met zijn allen aan de slag gaan en gaandeweg leren, zonder dogma’s, in lerende netwerken”, aldus Kroon.

Workshops en posterpresentatie

Er is een uitgebreid aanbod aan workshops en presentaties. Dit maakt kiezen moeilijk. Er is bijvoorbeeld een workshop over Youthlab, STORM en presentaties over samenwerken met netwerkpartners en met het netwerk van de cliënt. De posters en de presentaties vind je in onderstaand overzicht.

De posters en de presentaties vind je op onze website:

<https://brabantacademie.nl/symposium-netwerkzorg>

Er zijn maar liefst 22 posters over verschillende soorten onderzoek die binnen de vier instellingen wordt gedaan. Aanwezigen stemmen op hun favoriete poster. De best beoordeelde poster krijgt de posterprijs 2023.

Posterprijs Brabant Academie 2023

Anne-Marie Schram is verheugd dat de prijs is gewonnen door twee AIOS'-sen. “Want A59 gaat over onderzoek, opleiden en nieuwe inzichten.” De prijs wordt gewonnen door Laurens Papijn en Imran Beg met de poster ‘Een patiënt die het anders ziet. Het Alice in Wonderland Syndroom’.

Zij ontvangen € 500,- voor hun bijdrage.

Prof dr. Geert van Hootegem **Zot van (net)werken: wat leren we uit België?’**

De laatste lezing is van Geert van Hootegem, professor arbeidsorganisatie, Katholieke Universiteit Leuven. In zijn lezing bespreekt hij de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de organisatie van de ggz in ons buurland. Hij geeft uitleg over het ontstaan van de ver doorgevoerde specialisatie in de ggz, de huidige schaarste aan personeel en de noodzaak tot het organiseren in netwerken.

Van Hootegem legt eerst uit hoe de arbeidsmarkt zich de afgelopen 60 jaar heeft ontwikkeld.

Door twee babybooms na de tweede wereldoorlog, waren er teveel mensen in de beroepsactieve leeftijd, 15 tot 64 jaar. De komende twintig jaar neemt de groep mensen in deze leeftijdscategorie af met 10 procent en groeit de groep ouderen met 33 procent. De zorgvraag in de samenleving gaat hierdoor enorm toenemen en tegelijkertijd zal er een groot tekort zijn aan personeel in de zorg. Deze geriatisering van de zorgvraag zal ook in de ggz spelen denkt Van Hootegem.

Volgens Van Hootegem heeft de eerdere overvloed aan mensen ‘overspecialisatie’ gecreëerd. Nu is er schaarste op die arbeidsmarkt, het gaat zeker nog 20 jaar aanhouden. “We moeten werkbaarder, generalistisch werk creëren in de ggz”, aldus Van Hootegem.

Dit is één van de redenen waarom we in netwerken moeten gaan organiseren. “Kijk daarbij niet teveel naar de binnenkant, de microkant. Maar ook van buiten om samen te komen tot een optimaal netwerkdesign”, zegt Van Hootegem.

Tot slot nog een aantal opmerkingen:

- . Ga uit van de vraag en niet van het aanbod.
- . Organiseer de regel en niet de uitzondering.
- . Begin klein, en geef elkaar regelruimte.

